

LIÊN KẾT DOANH NGHIỆP VỚI TRUNG TÂM ĐÀO TẠO LÁI XE NHẪM ĐÁP ỨNG NHU CẦU THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG - TIẾP CẬN TỪ TRƯỜNG CAO ĐẲNG

Phạm Hưng Thuận

Trung tâm Đào tạo lái xe, Trường Cao đẳng Kỹ thuật và Công nghệ Tỉnh Hà Giang

Tóm tắt: Trong bối cảnh thị trường lao động ngày càng đòi hỏi cao về chất lượng nguồn nhân lực nghề lái xe, việc tăng cường liên kết giữa doanh nghiệp và cơ sở giáo dục nghề nghiệp là yêu cầu cấp thiết. Bài viết phân tích vai trò của Trung tâm đào tạo lái xe trong các trường cao đẳng với tư cách là cầu nối giữa nhà trường và doanh nghiệp nhằm đáp ứng nhu cầu thị trường lao động. Trên cơ sở làm rõ những yêu cầu mới của thị trường đối với năng lực nghề nghiệp, thái độ nghề và khả năng thích ứng của người lái xe, bài viết chỉ ra sự cần thiết phải gắn đào tạo với thực tiễn sử dụng lao động. Từ đó, đề xuất một số giải pháp tăng cường liên kết doanh nghiệp với Trung tâm đào tạo lái xe nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và hiệu quả sử dụng lao động sau đào tạo.

Từ khóa: Liên kết doanh nghiệp; Trung tâm đào tạo lái xe; trường cao đẳng; thị trường lao động; giáo dục nghề nghiệp.

BUSINESS COLLABORATION WITH DRIVING SCHOOLS TO MEET LABOR MARKET NEEDS - APPROACH FROM COLLEGES

Abstract: In the context of a labor market increasingly demanding high-quality human resources in the driving profession, strengthening the link between businesses and vocational education institutions is an urgent requirement. This article analyzes the role of driving training centers within colleges as a bridge between schools and businesses to meet the needs of the labor market. Based on clarifying the new market requirements for professional competence, professional attitude, and adaptability of drivers, the article points out the necessity of linking training with practical employment. From there, it proposes several solutions to strengthen the link between businesses and driving training centers to improve training quality and the effectiveness of post-training employment.

Keywords: Business linkage; Driving training center; college; labor market; vocational education.

Nhận bài: 03.12.2025

Phản biện: 22.12.2025

Duyệt đăng: 27.12.2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh phát triển kinh tế – xã hội, nhu cầu về nguồn nhân lực lái xe trong các lĩnh vực vận tải, logistics và dịch vụ ngày càng gia tăng. Nghề lái xe hiện nay không chỉ đòi hỏi kỹ năng điều khiển phương tiện mà còn yêu cầu cao về an toàn giao thông, kỷ luật lao động, tác phong nghề nghiệp và khả năng thích ứng công nghệ.

Giáo dục nghề nghiệp Việt Nam đang chuyển mạnh sang đào tạo theo nhu cầu của thị trường lao động. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy mối liên kết giữa nhà trường, Trung tâm đào tạo lái xe và doanh nghiệp còn hạn chế, dẫn đến khoảng cách nhất định giữa đào tạo và sử dụng lao động. Mặc dù đã có nhiều nghiên cứu về liên kết doanh nghiệp trong giáo dục nghề nghiệp, song các nghiên cứu chuyên sâu về vai trò của Trung tâm đào tạo lái xe trong các trường cao đẳng vẫn còn hạn chế. Vì vậy, nghiên cứu hợp tác doanh nghiệp với Trung tâm đào tạo lái xe tại các trường cao đẳng là yêu cầu cấp thiết trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của Trung tâm đào tạo lái xe trong các trường cao đẳng

Trung tâm đào tạo lái xe trong các trường cao đẳng giữ vai trò quan trọng trong đào tạo và cung ứng nguồn nhân lực lái xe cho xã hội. Trước hết,

Trung tâm trực tiếp tổ chức đào tạo lý thuyết và thực hành, giúp người học hình thành kỹ năng nghề, ý thức chấp hành pháp luật giao thông và tác phong lao động.

Bên cạnh đó, Trung tâm là cầu nối giữa nhà trường và doanh nghiệp vận tải, góp phần nắm bắt nhu cầu thị trường lao động và tham mưu điều chỉnh chương trình đào tạo. Ngoài ra, Trung tâm còn tổ chức hoạt động thực hành, thực tập và đào tạo theo đơn đặt hàng của doanh nghiệp, góp phần nâng cao khả năng có việc làm cho người học sau tốt nghiệp.

2.2. Nhu cầu thị trường lao động đối với nghề lái xe trong bối cảnh hiện nay

Trong bối cảnh phát triển kinh tế – xã hội và mở rộng các hoạt động vận tải, logistics và dịch vụ, thị trường lao động hiện nay có nhu cầu ngày càng cao đối với đội ngũ lao động nghề lái xe. Tuy nhiên, nhu cầu này không chỉ thể hiện ở số lượng mà còn đặt ra những yêu cầu ngày càng khắt khe về chất lượng, năng lực nghề nghiệp và khả năng thích ứng tâm lý của người lao động. Điều này đặt ra thách thức lớn đối với công tác đào tạo nghề lái xe tại các trường cao đẳng.

Trước hết, thị trường lao động đòi hỏi người lái xe phải có năng lực nghề nghiệp toàn diện, bao gồm kỹ năng điều khiển phương tiện an toàn, hiểu

biết pháp luật giao thông và khả năng xử lý tình huống trong điều kiện làm việc phức tạp. Dưới góc độ tâm lý học nghề nghiệp, đây là những năng lực gắn liền với khả năng tập trung, tự kiểm soát hành vi và ra quyết định nhanh chóng, chính xác. Do đó, đào tạo nghề lái xe cần chú trọng phát triển các phẩm chất tâm lý cần thiết cho người học, thay vì chỉ tập trung vào kỹ năng kỹ thuật.

Bên cạnh đó, thị trường lao động ngày càng coi trọng thái độ nghề nghiệp và tác phong lao động của người lái xe. Người lao động không chỉ thực hiện nhiệm vụ chuyên môn mà còn đại diện cho hình ảnh của doanh nghiệp trong quá trình làm việc. Vì vậy, yêu cầu về ý thức kỷ luật, trách nhiệm, tinh thần phục vụ và khả năng giao tiếp ngày càng được đặt lên hàng đầu. Điều này cho thấy nhu cầu thị trường lao động đối với nghề lái xe gắn chặt với quá trình hình thành động cơ nghề nghiệp và giá trị nghề nghiệp của người học trong quá trình đào tạo.

Ngoài ra, sự phát triển của khoa học – công nghệ trong lĩnh vực vận tải đặt ra yêu cầu người lái xe phải có khả năng thích ứng với môi trường làm việc hiện đại. Việc sử dụng các thiết bị giám sát hành trình, phần mềm quản lý vận tải và các ứng dụng hỗ trợ công việc đòi hỏi người lao động không chỉ có kỹ năng công nghệ cơ bản mà còn có tâm thế sẵn sàng học hỏi và thích nghi. Đây là yếu tố tâm lý quan trọng cần được hình thành và rèn luyện trong quá trình đào tạo nghề.

Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy vẫn tồn tại khoảng cách nhất định giữa đào tạo nghề lái xe và nhu cầu của thị trường lao động, thể hiện ở khả năng thích ứng nghề nghiệp, tâm thế làm việc và kỹ năng thực tiễn của một bộ phận người học sau tốt nghiệp. Khoảng cách này cho thấy sự cần thiết phải tăng cường gắn kết giữa đào tạo nghề lái xe với môi trường lao động thực tế, đặc biệt thông qua hoạt động liên kết với doanh nghiệp.

Như vậy, nhu cầu thị trường lao động đối với nghề lái xe hiện nay không chỉ là nhu cầu về lao động có giấy phép hành nghề mà là nhu cầu về người lao động có năng lực nghề nghiệp, thái độ nghề đúng đắn và khả năng thích ứng tâm lý cao. Đây chính là cơ sở quan trọng để các trường cao đẳng và Trung tâm đào tạo lái xe đổi mới nội dung và phương thức đào tạo theo hướng đáp ứng yêu cầu phát triển nguồn nhân lực bền vững.

2.3. Giải pháp tăng cường liên kết doanh nghiệp với trung tâm đào tạo lái xe nhằm đáp ứng nhu cầu thị trường lao động tại các trường cao đẳng

2.3.1. Hoàn thiện cơ chế, chính sách liên kết giữa trường cao đẳng – Trung tâm đào tạo lái xe – doanh nghiệp

Để tăng cường hiệu quả liên kết doanh nghiệp với Trung tâm đào tạo lái xe tại các trường cao đẳng, việc hoàn thiện cơ chế, chính sách liên kết giữa các bên là giải pháp có ý nghĩa nền tảng. Cơ chế liên kết phù hợp không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động phối hợp đào tạo mà còn góp phần hình thành môi trường giáo dục nghề nghiệp gắn với thực tiễn lao động, hỗ trợ quá trình phát triển năng lực và thích ứng nghề nghiệp của người học.

Trước hết, các trường cao đẳng cần xây dựng và ban hành quy chế phối hợp chính thức giữa nhà trường, Trung tâm đào tạo lái xe và doanh nghiệp. Quy chế này cần xác định rõ vai trò, trách nhiệm và quyền lợi của từng bên trong quá trình đào tạo nghề lái xe, từ khâu xây dựng chương trình, tổ chức đào tạo, đánh giá kết quả học tập đến hỗ trợ việc làm cho người học sau tốt nghiệp. Việc có một cơ chế phối hợp rõ ràng, minh bạch sẽ góp phần tạo niềm tin và động lực cho doanh nghiệp tham gia sâu hơn vào hoạt động đào tạo.

Bên cạnh đó, cơ chế liên kết cần hướng tới tính ổn định và lâu dài, tránh tình trạng hợp tác mang tính hình thức hoặc ngắn hạn. Các trường cao đẳng nên ưu tiên thiết lập quan hệ hợp tác bền vững với doanh nghiệp, coi doanh nghiệp là đối tác đồng hành trong quá trình đào tạo nghề. Dưới góc độ tâm lý – giáo dục, sự ổn định trong mối quan hệ liên kết sẽ tạo điều kiện để người học hình thành niềm tin nghề nghiệp, định hướng mục tiêu rõ ràng và tâm thế sẵn sàng tham gia thị trường lao động.

Ngoài ra, cần xây dựng cơ chế khuyến khích doanh nghiệp tham gia đào tạo thông qua việc ghi nhận vai trò của doanh nghiệp trong các hoạt động giáo dục nghề nghiệp. Doanh nghiệp có thể được mời tham gia hội đồng tư vấn nghề nghiệp của nhà trường, tham gia góp ý chương trình đào tạo hoặc đánh giá năng lực nghề của người học. Sự tham gia này không chỉ nâng cao chất lượng đào tạo mà còn giúp người học tiếp cận sớm với yêu cầu thực tiễn của nghề, giảm bớt khoảng cách tâm lý khi chuyển từ môi trường học tập sang môi trường làm việc.

Từ góc độ quản lý giáo dục, các trường cao đẳng cần phân cấp và trao quyền chủ động hơn cho Trung tâm đào tạo lái xe trong việc thiết lập và duy trì mối quan hệ với doanh nghiệp. Trung

tâm đào tạo lái xe, với đặc thù hoạt động gắn trực tiếp với thực hành nghề, có điều kiện thuận lợi để nắm bắt nhu cầu tuyển dụng, yêu cầu kỹ năng và đặc điểm môi trường làm việc của doanh nghiệp. Việc trao quyền chủ động cho Trung tâm sẽ góp phần nâng cao tính linh hoạt trong tổ chức đào tạo và tăng hiệu quả liên kết doanh nghiệp.

Cuối cùng, cơ chế liên kết cần gắn với mục tiêu phát triển người học trong giáo dục nghề nghiệp. Các chính sách liên kết không chỉ hướng tới lợi ích của nhà trường và doanh nghiệp mà cần chú trọng đến quyền lợi học tập, phát triển nghề nghiệp và thích ứng tâm lý của người học. Khi cơ chế liên kết được xây dựng theo hướng lấy người học làm trung tâm, hoạt động đào tạo nghề lái xe sẽ phát huy tốt hơn vai trò giáo dục, góp phần hình thành đội ngũ lao động có năng lực nghề nghiệp, thái độ tích cực và khả năng đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động.

2.3.2. Phát huy vai trò trung tâm của Trung tâm đào tạo lái xe trong liên kết doanh nghiệp

Trong mô hình liên kết giữa trường cao đẳng và doanh nghiệp, Trung tâm đào tạo lái xe giữ vai trò trung tâm, vừa là đơn vị trực tiếp tổ chức đào tạo nghề, vừa là cầu nối quan trọng giữa môi trường giáo dục và môi trường lao động. Việc phát huy đúng và đầy đủ vai trò của Trung tâm đào tạo lái xe có ý nghĩa quyết định đối với hiệu quả liên kết doanh nghiệp và chất lượng đào tạo nghề lái xe tại các trường cao đẳng.

Trước hết, Trung tâm đào tạo lái xe cần được xác định là đầu mối chuyên môn trong hoạt động liên kết doanh nghiệp. Với đặc thù đào tạo gắn liền với thực hành và trải nghiệm nghề nghiệp, Trung tâm có điều kiện thuận lợi để tiếp cận trực tiếp nhu cầu tuyển dụng, yêu cầu kỹ năng và đặc điểm môi trường làm việc của doanh nghiệp. Trên cơ sở đó, Trung tâm có thể tham mưu cho nhà trường trong việc điều chỉnh nội dung, phương pháp đào tạo theo hướng sát với thực tiễn, góp phần rút ngắn khoảng cách giữa đào tạo và sử dụng lao động.

Dưới góc độ tâm lý – giáo dục, Trung tâm đào tạo lái xe là môi trường hình thành năng lực và nhân cách nghề nghiệp của người học. Thông qua quá trình đào tạo và rèn luyện kỹ năng lái xe, học viên không chỉ phát triển năng lực chuyên môn mà còn hình thành các phẩm chất tâm lý nghề nghiệp như sự tập trung, tinh thần trách nhiệm, ý thức kỷ luật và khả năng tự kiểm soát hành vi. Khi Trung tâm đào tạo lái xe được tổ chức và vận hành hiệu quả, người học có điều kiện

trải nghiệm nghề nghiệp một cách thực chất, từ đó phát triển động cơ nghề nghiệp và thái độ tích cực đối với công việc tương lai.

Bên cạnh đó, cần tăng cường quyền chủ động và tính linh hoạt cho Trung tâm đào tạo lái xe trong việc tổ chức các hoạt động hợp tác với doanh nghiệp. Trung tâm cần được trao quyền xây dựng kế hoạch đào tạo gắn với thực tập, thực tế tại doanh nghiệp; phối hợp tổ chức các chương trình đào tạo theo đơn đặt hàng; và tham gia đánh giá năng lực nghề của học viên. Việc trao quyền này không chỉ nâng cao hiệu quả quản lý mà còn tạo điều kiện để Trung tâm phản ứng kịp thời trước những thay đổi của thị trường lao động.

Ngoài ra, Trung tâm đào tạo lái xe cần chú trọng phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý có kinh nghiệm thực tiễn và hiểu biết sâu về tâm lý người học nghề. Giáo viên không chỉ đóng vai trò truyền đạt kỹ năng mà còn là người hướng dẫn, hỗ trợ tâm lý, giúp học viên vượt qua khó khăn trong quá trình học tập và thích ứng với yêu cầu nghề nghiệp. Sự đồng hành này có ý nghĩa quan trọng trong việc hình thành sự tự tin, ý thức nghề nghiệp và khả năng gắn bó lâu dài với nghề của người học.

Cuối cùng, việc phát huy vai trò trung tâm của Trung tâm đào tạo lái xe cần gắn với mục tiêu hỗ trợ quá trình chuyển tiếp từ đào tạo sang việc làm. Thông qua mối liên kết chặt chẽ với doanh nghiệp, Trung tâm có thể tạo điều kiện để học viên tiếp cận sớm với môi trường lao động thực tế, giảm bớt những cú sốc tâm lý khi bước vào thị trường lao động. Điều này góp phần nâng cao khả năng thích ứng nghề nghiệp và hiệu quả sử dụng lao động sau đào tạo.

2.3.3. Tăng cường sự tham gia thực chất của doanh nghiệp trong quá trình đào tạo

Sự tham gia của doanh nghiệp trong đào tạo nghề lái xe là yếu tố then chốt bảo đảm tính thực tiễn và hiệu quả của hoạt động đào tạo tại các trường cao đẳng. Tuy nhiên, để liên kết doanh nghiệp thực sự phát huy tác dụng, sự tham gia này cần mang tính thực chất, liên tục và có chiều sâu, thay vì dừng lại ở các hình thức hợp tác mang tính hình thức hoặc ngắn hạn.

Trước hết, doanh nghiệp cần tham gia ngay từ khâu xây dựng và cập nhật chương trình đào tạo. Thông qua việc chia sẻ yêu cầu thực tế về kỹ năng, tác phong và thái độ nghề nghiệp của người lái xe, doanh nghiệp góp phần giúp nhà trường và Trung tâm đào tạo lái xe xây dựng chương trình đào tạo

sát với nhu cầu của thị trường lao động. Dưới góc độ tâm lý – giáo dục, sự tham gia này giúp nội dung đào tạo phản ánh đúng bối cảnh nghề nghiệp thực tế, tạo động cơ học tập rõ ràng và tăng tính định hướng nghề nghiệp cho người học.

Bên cạnh đó, doanh nghiệp cần tham gia trực tiếp vào quá trình tổ chức đào tạo thông qua việc cử cán bộ kỹ thuật, lái xe có kinh nghiệm tham gia giảng dạy một số chuyên đề hoặc hướng dẫn thực hành, thực tập. Sự hiện diện của doanh nghiệp trong quá trình đào tạo không chỉ giúp người học tiếp cận kiến thức thực tiễn mà còn tạo điều kiện để họ hình thành hình ảnh nghề nghiệp cụ thể, từ đó phát triển thái độ tích cực và ý thức trách nhiệm đối với nghề lái xe.

Ngoài ra, doanh nghiệp cần tham gia đánh giá năng lực nghề và phẩm chất nghề nghiệp của người học. Việc doanh nghiệp cùng nhà trường đánh giá kết quả học tập, đặc biệt là trong các hoạt động thực hành và thực tập, sẽ giúp bảo đảm tính khách quan và sát thực tiễn của công tác đánh giá. Dưới góc độ tâm lý học giáo dục, hình thức đánh giá này còn góp phần giúp người học nhận thức rõ điểm mạnh, điểm hạn chế của bản thân, từ đó điều chỉnh hành vi và định hướng phát triển nghề nghiệp phù hợp.

Một nội dung quan trọng khác là sự tham gia của doanh nghiệp trong tạo lập môi trường thực tập và cơ hội việc làm cho người học. Thông qua việc tiếp nhận học viên thực tập và ưu tiên tuyển dụng sau tốt nghiệp, doanh nghiệp giúp người học từng bước thích ứng với môi trường lao động thực tế, giảm bớt khoảng cách và áp lực tâm lý khi chuyển từ môi trường học tập sang môi trường làm việc. Đây là yếu tố có ý nghĩa đặc biệt trong việc nâng cao khả năng thích ứng nghề nghiệp và sự gắn bó lâu dài của người lao động với nghề.

Cuối cùng, để sự tham gia của doanh nghiệp

mang tính bền vững, cần có cơ chế ghi nhận và khuyến khích phù hợp. Các trường cao đẳng có thể ghi nhận vai trò của doanh nghiệp thông qua các hình thức hợp tác lâu dài, tham gia hội đồng tư vấn nghề nghiệp hoặc các hoạt động phát triển chương trình. Khi doanh nghiệp được xem là đối tác đồng hành trong giáo dục nghề nghiệp, sự tham gia của doanh nghiệp sẽ trở nên chủ động và hiệu quả hơn, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghề lái xe tại các trường cao đẳng.

Như vậy, việc tăng cường sự tham gia thực chất của doanh nghiệp trong quá trình đào tạo không chỉ nâng cao chất lượng và tính phù hợp của chương trình đào tạo nghề lái xe mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho người học phát triển năng lực, thái độ và khả năng thích ứng tâm lý với môi trường lao động. Đây là giải pháp quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động và nâng cao hiệu quả giáo dục nghề nghiệp trong giai đoạn hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Liên kết doanh nghiệp với Trung tâm đào tạo lái xe tại các trường cao đẳng là giải pháp quan trọng nhằm nâng cao chất lượng đào tạo nghề và đáp ứng hiệu quả nhu cầu của thị trường lao động. Trong mô hình này, Trung tâm đào tạo lái xe giữ vai trò hạt nhân, kết nối giữa nhà trường và doanh nghiệp, góp phần hình thành năng lực nghề nghiệp, thái độ nghề và khả năng thích ứng tâm lý cho người học.

Việc hoàn thiện cơ chế chính sách liên kết, phát huy vai trò chủ động của Trung tâm đào tạo lái xe và tăng cường sự tham gia thực chất của doanh nghiệp sẽ góp phần rút ngắn khoảng cách giữa đào tạo và sử dụng lao động, nâng cao hiệu quả giáo dục nghề nghiệp và phát triển nguồn nhân lực lái xe theo hướng bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội (2021). Chiến lược phát triển giáo dục nghề nghiệp giai đoạn 2021–2030, tầm nhìn đến năm 2045. Hà Nội.

Bộ Giao thông Vận tải (2020). Thông tư số 12/2020/TT-BGTVT quy định về đào tạo, sát hạch, cấp giấy phép lái xe cơ giới đường bộ. Hà Nội.

Nguyễn Đức Trí (2016). Giáo dục nghề nghiệp Việt Nam trong bối cảnh hội nhập. Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.

Tổng cục Giáo dục nghề nghiệp (2019). Đào tạo nghề gắn với nhu cầu thị trường lao động. Nxb Lao động – Xã hội, Hà Nội.